

Nr 4/2015

Spira

LÄS OM
Kärt kyrkkaffe
Advents- och julfirande i våra kyrkor
Varm i kropp o själ

Svenska kyrkan
VÄSTRA TUNHEMS PASTORAT

Spira

är en församlingstidning från Västra Tunhems Pastorat och utkommer med fyra nummer per år.

Församlingstidningen är samhällsinformation och delas därför ut till alla hushåll i Västra Tunhem, Gärdhem, Vänersnäs och Åsaka-Björke församlingar.

Postdress och telefon
Västra Tunhems Pastorat
*Församlingsexpeditionen, kansli,
kyrkogårdsförvaltningen*
Box 22, 468 21 Vargön
Tel 0521-26 58 50

Besöksadress: *Storegårdsvägen 2*

E-post: vastra-tunhem.pastorat@svenskakyrkan.se

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/tunhem

Omslagsfoto
Anna o Lilly Hay
av *Skoorell Photography*
www.skoorell.se

Ansvarig utgivare: *Manne Bennehed*

Redaktion:
Charlotte Petersson
Kristina Ekenvi
Ulf Engsfors
Bittan Andersson
Anneli Ek
Jonas Gustavsson
Manne Bennehed
Helen Wiik Andersson

Tryck
Trollhättans Just Nu

Upplaga
6 000 ex

Trivselkvällar i Tunhem
är planerade till torsd. 3/3 och 7/4 kl 18.00.
Håll utkik i nästa Spira och i lokalpressen vad
som kommer att hända under våra trevliga
programkvällar.

Varje dag dör tusentals barn för att de inte får tillgång till mat, rent vatten och sjukvård. Men det finns hopp. Svenska kyrkan stöttar kyrkor och organisationer över hela världen, som värnar om barns rättigheter.

Så enkelt är du med och ger hopp och räddar liv:

- Sms:a Ljus till 72905 och ge 50 kronor.
- Swisha valfritt belopp till 9001223.
- Plusgiro 90 01 22-3 eller bankgiro 900-1223.

Orgelinventering

I Skara stift gjordes under 2013-14 en inventering av samtliga stiftets orglar. Resultatet blev en databas tillgänglig för allmänheten, där man får en mycket detaljerad beskrivning av varje orgel. Fotografier, stämmor, orgelbyggare mm - allt finns med! Även tidigare orglar och inventeringar finns dokumenterade, så för den intresserade finns det mycket att hämta.

Adress till denna guldgruva är:

<http://goart-vas-1.it.gu.se/webgoart/goart/skara-orgel.php>

Tankar från Manne

Med sorg i hjärtat, men hopp om värme.

Text: Manne Bennehed Foto: Kristina Strand Larsson/IKON

”Det är jättekallt i detta huset”, säger en av mina döttrar och kryper upp i soffhörnet med filten runt sig. Och visst var det lite kallt den dagen men det gick att lösa genom att tända i öppna spisen. Själv tyckte jag inte det var så kallt men vi upplever värme på olika sätt. Den som tycker det är kallt inomhus eller utomhus kan ju klä sig varmt, svepa in sig i en filt, ordna en extra värmekälla eller krypa nära en annan person. Den kylan kan hanteras efter vilka möjligheter jag har, men när kylan upplevs från en inre känsla hjälper inte filter, kläder eller extra värmekällor. Då behövs närhet av andra människors värme.

Så det är med en djup känsla av ledsenhet och sorg, som gränsar till ilska, jag ser bilden av en maskerad man på en skola i Trollhättan. Samma känsla av ledsenhet och sorg får jag när jag ser bilder av flyktingar på överfulla båtar eller livlösa på en lastbil, men även samma känsla när jag ser att de som i vår närhet inte får den värme och omsorg de behöver.

När flyktingar sätter sitt hopp till en överfull gumribåt, när de sätter en strimma av hopp till ett litet utrymme utan luft för att komma undan det fruktansvärda i sin hemmiljö. De kommer med hemska upple-

velser där deras vänner dödas och deras hus bombas, de kommer med kyla inom sig men med ett hopp om att överleva hos oss. När de kommer hit kan vi inte tillåta att de möts av en inre kyla, du och jag har ett ansvar för vilka människor vi är. De flesta av oss äger mer än de bär med sig och vi får använda våra gåvor för att ge värme åt dessa frusna och skadade själar, om det så bara är vår närhet och tid vi kan ge.

Vi måste öppna våra ögon för vad som sker runt oss. Se vad som sker med de flyktingar som kommer hit, se vad som sker med de hemlösa och maktlösa som redan finns här hos oss. Vår värld behöver värme inte kyla. Hade värmen varit det grundläggande hade inte mannen i skolan fått idén om att ta andra människors liv.

”Gud, hjälp oss nu att vara ditt svar till dem som saknar vad vi äger i överflöd. Hjälp oss höra det rop du har hört, förstå den nöd som du förstått, tjäna den mänsklighet som du har tjänat. Uppenbara för oss ditt bords hemlighet: ett enda bröd och en enda mänsklighet.”

Luciafest

med efterföljande Cafékväll i
Vargöns kyrka

10/12 2015 kl 18.00

Lucia
Ungdomskören
Servering
Kyrkbil

Välkommen

ung som gammal till en
glad gemenskap
i vintermörkret!

Samarrangemang
med
Salemkyrkan

Foto: Hanna Hummelbo/IKON

Kärt kyrkkaffe

Visste du att.....

begreppet kyrkkaffe nämns första gången 1924 och detta var då i Svenska Dagbladet?

En del tror att kyrkkaffet kom med väckelsen. Då gick folk långt för att höra särskilda predikanter, och då kunde man inte låta dem gå hela långa vägen tillbaka utan att bjuda på något. Det finns säkert flera anledningar till att traditionen med kyrkkaffe uppstod, det har blivit en utveckling av, eller ersättare för, mötet på kyrkbacken efter högmässan.

Källa: Wikipedia

Baka den godaste Kladdkakan till kyrkkaffet!

De här chokladrutorna är med i den allra första kyrkkaffeboken. De har blivit omåttligt populära, bland annat efter ett pris i Aftonbladets tävling Sveriges godaste kladdkaka.

KLADDKAKA MED HAVREGRYN

- 300 gr smör
- 5 dl socker
- 2 dl havregryn
- 4 ägg
- 3 dl vetemjöl
- 1 1/2 dl kakao
- 1 msk vaniljsocker

Smält smöret i en stor gryta och blanda i socker, havregryn och ägg. Sikta till sist ned vetemjöl, kakao och vaniljsocker. Bred ut smeten i en bakplåtspappersklädd långpanna i 175 grader i ca 20 min. Den får gärna vara lite kladdkakeseg när den kommer ut. Skär den i rutor när den har svalnat lite.

ur boken Kyrkkaffe

Anna Braw

Välkomna till kyrkkaffet efter gudstjänsten!

Den inbjudan har man hört många gånger. Kyrkkaffet är en direkt fortsättning av den djupa gemenskap som mässan skapar. Gemenskapen med Gud, som är något som vi tar emot alldeles gratis, vill vi ge vidare i gemenskapen med andra. Vi kan kalla det för kyrkkaffets sakrament.

Vi människor behöver varandra och kyrkkaffet är då ett fantastiskt tillfälle att umgås, dela glädje, få och ge stöd till varandra. Vi blir för ett ögonblick, lite som en familj.

Kyrkkaffet är därför inte som ett café. Vi står inte i någon direkt kö och det är gratis. Ingen ska behöva avstå denna samvaro bara för att man inte har råd eller saknar kontanter.

Så stanna kvar du också nästa gång du firat gudstjänst! Det är riktigt mysigt och du går från kyrkan lite varmare både till kropp och själ.

Petra Waller

Adventstider

Första advent 29/11

Gärdhems kyrka kl 11.00

Gärdhems kyrkokör medverkar och Gert Frick spelar trumpet. Fd Hullsjö syförening serverar kaffe i församlingshemmet. Lotteri. Intäkterna för kaffet och lotteriet går till Svenska kyrkans internationella arbete. Präst Manne Bennehed.

Väne Åsaka kyrka kl 11.00

Åsaka-Björke kören och Sociala kören medverkar. Församlingsrådet bjuder på kyrkkaffe i församlingshemmet. Präst Johannes Olenius.

Norra Björke kyrka kl 16.00

Sångsolist Sofia Björk. Efter gudstjänsten serveras kyrkkaffe i kyrkan. Präst Johannes Olenius.

Halvorskyrkan kl 18.00

Halvorskören medverkar. Efter gudstjänsten serveras kyrkkaffe i kyrkan. Präst Johannes Olenius.

Vargöns kyrka kl 11.00

Högmässa. Tunhemskören medverkar. Präst Göran Olander

Vänersnäs kyrka kl 16.00

Gudstjänst. Vänersnäs kören medverkar. Präst Göran Olander

Västra Tunhems kyrka kl 18.00

Adventskonsert. Vargöns kammarorkester och Tunhemskören medverkar. Präst Manne Bennehed. Samarrangemang med Sensus.

Andra Advent 6/12

Vargöns kyrka kl 11.00

Familjegudstjänst med Luciatåg med Kyrkis- och Kidz-grupperna. Präst Manne Bennehed.

Julfredax för alla, gudstjänst med rockmusik.

Fredagen den 11/12
Vänersnäs församlingshem kl 14.00-18.00.

Tredje Advent 13/12

Väne Åsaka kyrka kl 11.00

Familjegudstjänst med Luciatåg. Präst Johannes Olenius.

Gärdhems kyrka kl 15.00 och 18.00

Julkonsert. Se mer info på nästa sida.

Västra Tunhems kyrka kl 16.00

Luciafirande med scouterna. Präst Sven Bild.

Fjärde advent 20/12

Halvorskyrkan kl 11.00

Familjegudstjänst med barntimmebarnen som visar julspel. Präst Petra Waller.

Väne Åsaka kyrka kl 16.00

Musikgudstjänst med jultema. Präst Petra Waller.

Jultider

Julafton 24/12

Gärdhems kyrka kl 11.00

Familjegudstjänst kring krubban. Präst Petra Waller.

Halvorskyrkan kl 13.00

Julbön med sång av Eva och Eyvind Zakariasson. Präst Petra Waller.

Norra Björke kyrka kl 23.30

Midnattsgudstjänst med Åsaka-Björkekören. Sångsolist Viktoria Karlsson. Präst Göran Olander.

Vargöns kyrka kl 11.00

Musikgudstjänst för hela familjen med Vargöns musikkår Präst Manne Bennehed.

Vänersnäs kyrka kl 11.00

Samling runt krubban. Präst Sven Bild.

Vargöns kyrka kl 23.30

Julnattsgudstjänst. Tunhemskören medverkar. Per-Olov Blom.

Juldagen 25/12

Väne Åsaka kyrka kl 08.00

Julotta med sångsolist Sofia Björk. Präst Manne Bennehed.

Gärdhems kyrka kl 08.00

Julotta med Gärdhems kyrkokör. Präst Petra Waller.

Landbogården kl 09.30

Julotta med sångsolist Sofia Björk. Präst Manne Bennehed.

Västra Tunhems kyrka kl 08.00

Julotta med sångsolist Linda Palmqvist. Präst Sven Bild.

Julkonsert i Gärdhem 13/12

Gärdhems kyrka kl 15.00 och 18.00

Julkonsert och "20 års jubileum" med Trollhättans Stadsmusikkår och Gärdhems Kyrkokör. Präst Johannes Olenius.

Biljetter finns att hämta hos Eva och Eyvind Zakariasson, Idelundsvägen 2, Veland. Tel: 0520-42 52 03.

Det går även att hämta biljetter i Halvorskyrkan på onsdagar from 2/12 kl 10.00-13.00 och i samband med Gärdhems församlings gudstjänster på Första advent.

Välkomna!

Urval av gudstjänster

Nyårsafton 31/12

Västra Tunhems kyrka kl 13.00

Nyårsbön med scouterna, tipspromenad.
Präst Sven Bild.

Nyårsdagen 1/1

Vänersnäs kyrka kl 16.00

Nyårs gudstjänst, musikmedverkan.
Präst Manne Bennehed.

Söndag 3/1

Halvorskyrkan kl 18.00

Önskepsalm med Halvorskören. Präst Göran Olander.

Trettondedagen 6/1

Gärdhems kyrka kl 11.00

Gärdhems kyrkokör medverkar, vi välkomnar nya gudstjänstvärdar. Präst Petra Waller.

Vargöns kyrka kl 16.00

Konsert med Vargöns Musikkår och Tunhems-kören. Präst Sven Bild.

Norra Björke kyrka kl 16.00

Åsaka-Björke kören medverkar.

Efter gudstjänsten bjuder församlingsrådet på kaffe i församlingshemmet. Präst Petra Waller.

Söndag 10/2

Vargöns kyrka kl 19.00

Askonsdagmessa, ungdomskören medverkar.
Präst Sven Bild.

Söndag 14/2

Gärdhems kyrka kl 11.00

Högmessa med extra inslag av orgelmusik.
Präst Petra Waller.

Familjegudstjänster

Vargöns kyrka 31/1 kl 11.00

Familjegudstjänst med ljusständning för församlingens nyfödda. Präst Göran Olander

Vänersnäs kyrka 7/2 kl 16.00

Familjegudstjänst med ljusständning för församlingens nyfödda. Präst Sven Bild.

Cafégudstjänster

Velandakyrkan 17/1 kl 18.00

Medverkar gör bl a Håkan Johansson piano, Tom Tomaszewski trummor, Lars Roofl sång, Monica Roofl piano, Dennis Waller gitarr. Präst Petra Waller.

Halvorskyrkan 31/1 kl 18.00

Medverkar gör bl a Ingemar Ahlinder saxofon, Dennis Waller gitarr och Kjell Torstensson bas.
Präst Petra Waller.

Knutsfester

Västra Tunhems kyrka 9/1 2016 16.00

Familjegudstjänst med Knutsfest.

Halvorskyrkan 10/1 2016 kl 14.00

Väne Åsaka församlingshem 10/1 2016 kl 17.00

Vi berättar julevangeliet och sen blir det dans kring granen och fika. Tommy Lindström dragspel och Kjell Torstensson bas.

Foto: Alex o Martin/IKON

Se predikoturen för fler gudstjänstmöjligheter.

Mötesplatser

Vargön - Västra Tunhem - Vänersnäs

Ljugarbänken

Kyrkstugan Västra Tunhem

sista torsdagen i månaden
kl 19.00.

Vi ses följande datum:

28/1, 25/2, 31/3, 28/4

Foto: Alex o Martin/IKON

Vuxenverksamheten
i Vargöns kyrka

Startar tisdagen den 19/1 2016
Här finns möjligheter att hand-
arbeta m.m, vara med i någon
grupp, eller så kan man sitta
och samtala och umgås.

Kl 09.00 Vävgruppen
Kl 09.30 Fria aktiviteter
Kl 10.00 Samtalscirkel
Kl 10.00 Landskapscirkel
datum: 26/1, 16/2, 8/3, 29/3,
19/4, 10/5
Kl 10.30 Gemensam fika till
självkostnadspris.
Kl 12.00 Andakt i kyrkan

Sportlovskul

Kyrkstugan V Tunhem

22/2 kl 10.00-14.00

Vargöns kyrka

23/2 kl 10.00-14.00

Vi kommer att leka, pyssla,
ha kul och fika/äta lunch.

Välkommen!

Foto: Magnus Aronson/IKON

Samtalsgrupp om
livsfrågor

Vi pratar om Bibeln och
kristen tro under ledning av
Sven Bild.

**Onsdagar i Vargöns kyrka
kl 19.00-20.30.**

Vi ses följande datum:

2/12, 16/12, 13/1, 27/1,
10/2, 24/2, 9/3, 23/3, 6/4,
20/4, 4/5, 18/5, 1/6

Öppet kyrkis
och Kidz i Vargöns
kyrka

startar upp igen efter juluppe-
hållet vecka 3.

Fredax

på Vänersnäs startar 15/1.

Foto: Alex o Martin/IKON

Cafékvällar

**i Vargöns kyrka
torsdagar kl 18.30**

Välkommen att vara med i
en glad o god gemenskap, vi
sjunger allsånger och fikar
tillsammans!

14/1 och 11/2

I samarbete med Salem!

Välkommen!

Mötesplatser

Gårdhem, Åsaka-Björke

Sopplunch

i Gårdhems församlingshem
följande måndagar kl. 12.00.
25/1, 22/2, 4/4

Soppa, kaffe o kaka 30 kr

Välkommen!

Bibelstudium

kring Frälsarkransen
under våren i Norra Björke
församlingshem följande
tisdagar kl 19.00.
26/1, 23/2, 15/3, 12/4, 10/5.

Information:
Helena Nylén
tel: 070-372 28 57

Cafékväll i Halvorskyrkan

12/2 kl 19.00
Dragspel och sång med
Jeanette Dahlgren.
Servering 20 kr.

Ett samarbete med

sensus

foto: Alex o Martin/IKON

Våffelcafé

i Halvorskyrkan
onsdagar 10.30-13.00.
Sista gången 16/12.
Start igen 13/1.

Väne Åsaka församlingshem
tisdagar 10.00-12.00.
Sista gången den 15/12.
Start igen 12/1.

NYHET!

Våffelcafé även i
Velandakyrkan varannan
måndag ojämna veckor
kl 10.00-12.00.
Start 18/1 2016

Vill du sjunga i kör?

**Vi har flera körer, kom
gärna o prova på!**

Gårdhems kyrkokör
Halvorskören
Kontakta gärna:
Anna Dahlqvist
tel: 070-285 75 08

Åsaka-Björke kören
Singkidz (5-7 år)
Kontakta gärna:
Karin Helgesson
tel: 073-923 84 26

Välkommen!

Öppet hus

Måndagar 10.00-12.00 andakt,
fika och ett enkelt program.

Halvorskyrkan
1/2, 29/2, 21/3, 18/4 och 16/5

Norra Björke
Öppet hus alt Träffpunkt i
Norra Björke församlingshem
varannan måndag jämna veckor
kl 10.00 – 12. 00

Start Öppet hus 11/1
Start Träffpunkt 25/1
(arr. Trollhättans stad)

Varm i kropp o själ

Text och foto: Helen Andersson

Styrsystem värme och ventilation

Det är en fin höstdag när jag
träffar Jonas Hjelm och Krister
Friberg från ROWS. (Regler- och
Webbteknik Sverige) De har
kommit hit för att serva vårt styr-
system till värmeanläggningen i
Vänersnäs kyrka.

Fr v Jonas Hjelm ROWS, Krister Friberg ROWS,
Pontus Fihn Kyrkogårdsförvaltningen,
Bengt Mökander Fastighetschef

Västra Tunhems Pastorat har nu
installerat ROWS styrsystem i 9
av 13 av våra byggnader och tack
vare detta tillsammans med andra
energibesparande investeringar

Fr v Bengt Mökander, Kim Blomster BIXIA

har vi minskat kostnaderna,
säger Bengt Mökander som är
fastighetschef i pastoratet. Upp-
värmningskostnaderna i Väners-
näs kyrka har minskat med 50%.

Bengt berättar att det finns många
fordelar med ett styrsystem,
bl a att det är kopplat till vårt
bokningsprogram så att byggnaden
är uppvärmd endast när den
används.

En annan fördel är att de gamla
kyrkorna mår mycket bättre
i längden av att klimatstyra
byggnaden. På sommaren när
det är risk för hög fuktighet går
systemet in och avfuktar för att
undvika mögelskador, förklarar
Jonas Hjelm. På vintern sänks
temperaturen i byggnaden för att
på ett naturligt sätt återfukta den.
Sprickor kan annars uppstå och
färgen på altartavlor och målning-
ar kan flaga om luften är för torr.

Sist men inte minst, säger Jonas
Hjelm, så har man även sparat in
på arbete och resor, då vaktmäst-

Fr v Krister Friberg ROWS, Jonas Hjelm ROWS

aren ofta har åkt till kyrkan för att
sätta på värmen i tid.

Att arbeta med energifrågor lig-
ger mig varmt om hjärtat, säger
Bengt Mökander som planerar att
beställa systemet även till Väne
Åsaka kyrka. Målet är att alla
våra byggnader skall styras på
detta sätt, ett mål som också går
hand i hand med Svenska kyrkans
mål om "Hållbar utveckling".

Solceller på Vargöns kyrka

Under hösten har det monterats
solpaneler på södertaket till Var-
göns kyrka vilket gör den till en
av de första kyrkorna i Skara stift
med egen solel. Detta är ett led i
pastoratets arbete med att minska
sin energianvändning då Vargöns
kyrka är en välbesökt kyrka med
många verksamheter. Pastoratet

får ett stöd på 200 000 kronor
från Bixias Investeringsfond dit
det avsätts pengar när kunder kö-
per miljömärkt el från företaget.

Vi räknar med 37 000 kilowatt-
timmar egen elproduktion. Den
överskottsel som vi inte använder
själva kommer vi att sälja och
och vi kommer även att sälja el-
certifikat säger Bengt Mökander,
fastighetschef i pastoratet.

Allhelgona

Öppet Hus

Allhelgonahelgen är helgen då vi har som flest besökare på våra kyrkogårdar, därför ordnar Svenska kyrkan och Kyrkogårdsförvaltningen med Öppet Hus.

Personal fanns på plats på alla kyrkogårdar så att besökare hade möjlighet att ställa frågor om begravingar, gravskick, gravskötsel m.m.

Besökare passade också på att få en guidad tur upp i kyrktornet i Västra Tunhems kyrka av Mikael Hilmermerson, och många lyssnade på Lasse Eklund när han spelade finstämd orgelmusik i kyrkan.

Alla besökare bjöds sedan vanligt på kaffe o hembakt i alla församlingar som uppskattades mycket.

Spirorna bjöd på kaffe o hembakt i Kyrkstugan Västra Tunhem, besökarna lät sig väl smakas.

Många ville tända ett ljus för sina nära o kära, det lös varmt och vackert på kyrkogården i Västra Tunhem.

#mittljus

Vi pratar sällan om sorg, varken vår egen eller andras, trots att så många har behov av det. Under Allhelgonahelgen ville Svenska kyrkan släppa sorgen fri, få oss att tänka på den, prata om den, och kanske tända ett ljus för någon vi saknar.

Många besökte Svenska kyrkans bönewebb för att skriva en bön eller tända ett virtuellt ljus i ett av de femton ljusträd som satts upp på olika platser i Sverige.

Besök gärna bönewebben om du vill skriva en bön eller ta del av andras böner. I dagsläget finns det uppemot 175 000 böner och ljus på bönewebben.

<http://be.svenskakyrkan.se>

